

BLD
Boks 8036 Dep
0030 OSLO

05.12.14

Barnevernforum for Midt-Troms
v/Astafjord barneverntjeneste
Boks 77
9350 SJØVEGAN

HØRINGUTTALELSE- FORSLAG OM Å UTVIDE ADGANGEN TIL Å PÅLEGGE HJELPETILTAK MED HJEMMEL I LOV OM BARNEVERNTJENESTER

Barnevernforum for Midt-Troms er et interkommunalt samarbeid mellom 11 kommuner, bestående av 5 barneverntjenester hvorav 3 er interkommunale samarbeid etter vertskommunemodellen.

Barnevernforum for Midt-Troms ønsker å gi tilbakemelding med spesielt fokus på tre områder;

- Kompenserende tiltak
- Endrende tiltak
- Kontrollerende tiltak

For alle punkter;

Tvang vs. motivasjon

Det vil være vanskelig å gjennomføre tiltak som familien ikke ønsker, har motivasjon for eller har forståelse for å motta. Barneverntjenesten jobber allerede svært mye med motivasjon og etablering av en god relasjon for å komme i posisjon til å hjelpe. Barneverntjenestens dobbelrolle som kontrollør og hjelpe vil bli forsterket gjennom det nye lovforslaget, og kunne vanskeliggjøre samarbeidete med familiene. Hvordan jobbe med denne familien når foreldre står i veien for at barnets rett til hjelp kan realiseres? På andre fagområder, som for eksempel psykisk helse, er det mulig å gi nødvendig helsehjelp under tvang. Pålagte hjelpetiltak vil oppleves som en form for tvang til behandling for foreldre. Tilsvarende vil pålegg om hjelpetiltak måtte ha element av at det skal være fare for barns liv eller helse for å iverksette slike tvangstiltak i barnevernet.

Forutsetningen for å gi rett hjelp til rett tid er også å ha tilgang til riktige tiltak til den enkelte familie. Det vil være et behov for styrking av hjelpetiltaksapparatet for å kunne ta imot slike saker med pålagte hjelpetiltak. Barnevernet representerer det siste sikkerhetsnettet for barnet. Barneverntjenesten vil ved foreslåtte lovendring få ansvar for for å ta saker som f eks barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) ikke tar imot. Det er i dag en praksis hvor BUP ikke tar imot eller starter behandling dersom familien eller barna ikke er motivert. Det fordrer en meget høy kompetanse hos barneverntjenesten for å ivareta disse barna som BUP per i dag kan avvise. Hvordan skal barnevernet settes i stand til å møte de komplekse utfordringer man da står overfor? Vil man for eksempel kunne

pålegge behandling i BUP som et hjelpetiltak, dersom man vurderer at det er behov for det, når BUP selv ikke vil gi utredning/behandling uten at foreldre/barn er motiverte for det?

Kompetanseheving

Ressursbehov for å kunne gjennomføre intensjonen om pålagt endringstiltak ved bruk av anerkjente metoder, er meget stort. Eksempel på en slik metode, COS (circle of security), forutsetter høy intensitet over lang tid, det skal være en omfattende kartlegging og skåring etter bestemte prosedyrer, fulgt av ukentlige veiledninger i opp til 26 uker. Dette krever store personellressurser i en barneverntjeneste, både mht opplæring og gjennomføring. Vi ser at det nå strammes inn på midler til kompetanseheving i kommunene. Disse evidensbaserte metodene/tiltakene vil da oppleves som så kompliserte og krevende at kommunene selv ikke vil kunne prioritere å bruke midler til opplæring i anerkjente metoder.

I den senere tid har det også vært et økende fokus på kulturforståelse. Det vises her til Bufdir sitt prosjekt med "linkarbeidere/kulturtolk". For at kommunene skal kunne tilegne seg forsvarlig kunnskap om de mange kulturer som er representert i landet vårt i dag, vil det kreves store ressurser.

Rekruttering

I distriktene er det allerede store utfordringer med å rekruttere ansatte med høy faglig kompetanse. Det har vist seg at de store byene langt på vei vil kunne imøtekomme dette behovet, men selv store enheter/interkommunale samarbeid i distriktene sliter per i dag med å rekruttere kvalifisert personell. Selv om ønskede kommunesammenslåing vil bidra til at det blir større kommuner, vil det fortsatt være slik at Norge som et langstrakt land vil ha relativt små kommuner også etter strukturomlegging. Distriktene med store geografiske avstander og små fagmiljø pga. dette, vil fortsatt slite med å rekruttere, noe som representerer ei stor utfordring når det gjelder målet om samme barneverntilbud over hele landet.

Kontroll

Det har uten tvil vært en del saker i barnevernet hvor det ikke har vært prøvd nok tiltak. Det har også vært en del saker hvor barnevern har prøvd mange tiltak, og hvor sakene skulle vært prøvd i fylkesnemnd tidligere. Det har gått for lang tid fra barneverntjenesten kom inn i bildet, til saken blir reist for fylkesnemnda. Vil det nye lovforslaget medføre at barneverntjenesten påføres nye ressurskrevende saksbehandlingsprosedyrer og kontroll av oppgaver som vi allerede er pålagt å utføre før vi kan fremme saken jfr. lovens § 4-12 for fylkesnemnda. Er lovens hensikt at vi skal prøve flere/grundigere hjelpetiltak. Fylkesnemnda for Troms og Finnmark har de siste år utviklet en god faglig forståelse for barnevernsfeltet. Vil det være åpning for at fylkesnemndsleder skal kunne vedta at det ikke er mulig å gjennomføre hjelpetiltak, men anbefale at saken prøves for fulltallig nemnd.

Barneverntjenesten er på mange områder nøye kontrollert i sitt arbeid. Dette gjennom årlige,- halvårlige- og kvartalsvise rapporteringer til SSB, til fylkesmann og departement, i tillegg til systemrevisjon og tilsyn i enkeltsaker i regi av fylkesmannen. Det er også åpning for at kommunale revisjoner foretar forvaltningsmessig revisjon av barneverntjenestens virksomhet.

Konklusjon:

- kommunal barneverntjeneste ser at dette kan ha konsekvenser som medfører en økt
mosetning mellom myndighetsutøvelse/makt og hjelp
- utfordringer mht opplæring/kompetanseheving
- utfordring mht tilgang til riktige tiltak til rett tid
- utfordring mht økonomi

Med vennlig hilsen

Barnevernforum for Midt-Troms

Lenvik kommune v/Inger Slettum Olsen
Berg kommune
Torsken kommune
Tranøy kommune
Sørreisa kommune v/Anne Lise Skadal
Dyrøy kommune
Salangen kommune v/Gunnhild Masterbakk
Gratangen kommune
Lavangen kommune
Målselv kommune v/Tone Strømholt
Bardu kommune v/Jutta Maurer

Kopi: rådmenn i representerte kommuner